Årsrapport 2011 Evaluering av pensjonsreformen/EVA-PEN (2010-2018)

Året 2011

Evalueringen er et oppdrag fra Arbeidsdepartementet, med en samlet budsjettramme på 56 mill. kroner. Evalueringen skal belyse sentrale sider ved reformens gjennomføring og mål.

Den første utlysingen i november 2010 gjaldt tre av temaene i oppdraget:
- Gjennomføringen av pensjonsreformen
- Enkle hovedprinsipper – om informasjon og kunnskap om reformen
- Internasjonale erfaringer

I 2011 behandlet styringsgruppen innkomne søknader, og tre prosjekter ble igangsatt. Styringsgruppen utlyste før årsskiftet to nye temaer i oppdraget:
- Økonomisk og sosial bærekraft
- Utviklingen av det samlede pensjonssystemet

Søknadsbehandlingen vil foregå våren 2012 med beslutning om nye prosjekter før sommeren 2012.

Styringsgruppen besluttet at utlysing av de to siste temaene vil skje i 2014.

På årets møte i Brukerrådet ble arrangert i september 2011 med god deltakelse. De igangsatte prosjektene ble presentert.

Sommeren 2011 meldte både styringsgruppens leder og et av medlemmene (norsk) at de ønsket å tre ut av styringsgruppen. Forskningsrådet oppnevnte et av medlemmene som ny leder, og to nye medlemmer (hvorav et norsk).

Programmets overordnede mål/formål

Arbeidsdepartementet har gitt Norges forskningsråd oppdraget med å evaluere pensjonsreformen. Evalueringen ledes av en styringsgruppe med bevilgningsfullmakt, og Forskningsrådet har ansvaret for sekretariatet for evalueringen.

Det norske pensjonssystemet stilles overfor store utfordringer i årene framover. Ny alderspensjon i folketrygden som en grunnpillar i pensjonssystemet, ble vedtatt innført ved lov av 5. juni 2009 nr 32 om endring i folketrygdloven.

Formålet med evalueringen er å undersøke om man gjennom pensjonsreformen når de sentrale målene:

- Økonomisk og sosialt bærekraftig pensjonssystem
- Å legge til rette for en fleksibel og individuelt tilpasset overgang fra arbeid til pensjon
- Å motivere til arbeid
- God fordelings- og likestillingsprofil
- Enkle hovedprinsipper og god informasjon

Evalueringen ønsker å bygge opp forskningsbasert kompetanse på dette feltet.

I evalueringsoppdraget beskrives følgende prioriterte temaer:

1. Økonomisk og sosial bærekraft
2. Fleksibel pensjon
3. Inntektssikring og fordelings- og likestillingsprofil
4. Enkle hovedprinsipper
5. Utviklingen i det samlede pensjonssystemet
6. Gjennomføringen av pensjonsreformen
7. Internasjonale erfaringer

Styringsgruppen vil supplere disse temaene med å inkludere reformens innvirkning på et helhetlig pensjonsmarked som også omfatter andre pensjonsordninger knyttet til arbeidslivet og private pensjonsordninger, jf tema 5. I tillegg er det ønskelig å se på reformens virkninger på velferdstjenestene.

Det er etablert et eget Brukerråd som vil være en viktig dialog- og formidlingsarena. Det tas sikte på et til to møter i året.

Økonomi og prosjektomfang

Disponibelt budsjett i 2011: 10 896 294
Forbruk i 2011: 1 336 966
Programmets finansieringskilder i 2011: 7 mill. kroner fra Arbeidsdepartementet
Antall og type prosjekter i 2011: 3 forskerprosjekter

Vurdering av måloppnåelse og faglige utfordringer

Med de første igangsatte prosjektene og den andre utlysingen er framdriften i henhold til oppdraget og styringsgruppens planer. Det er viktig at prosjektene kan dekke hele perioden slik at det foreligger tilstrekkelig tidsseriedata.

Nøkkeltall, 2011

Antall prosjekter: 3 (nye i 2011)
Dr.gradsstipendiater: 0
Postdoktorstipendiater: 0
Prosjektledere: 3 (alle menn)

Måltall kvinner 2011-2014

I utlysingen er det ikke tatt med opplysninger som berører slike spørsmål.

Resultatindikatorer, 2011

Det foreligger ingen resultater i 2011.

Viktigste aktiviteter i 2011

I 2011 bevilget styringsgruppen midler til de tre første prosjektene, som startet i løpet av høsten. Prosjektene ble presentert for Brukerrådet på møtet i september 2011.

Styringsgruppen utlyste nye midler til to nye temaer i oppdraget:

- Økonomisk og sosial bærekraft
- Utviklingen i det samlede pensjonssystemet

Det legges opp til søknadsbehandling innen sommeren 2012.

Til de to første utlysingene innkom et begrenset antall søknader. Dette var som forventet – pensjonsfeltet som forskningsfelt, er smalt og med få miljøer, til tross for at det handler om meget betydelige økonomiske ressurser, både offentlige og private.

Styringsgruppen planlegger en tredje utlysing i 2014. Styringsgruppen av avsatt ca 5 mill. kroner til senere supplerende initiativer.

Kommunikasjons- og formidlingstiltak:
De første årene vil møtene i Brukerrådet være den viktigste arena for kommunikasjon og formidling, eventuelt sammen med brukernes egne møteplasser. Etter hvert som flere prosjekter starter og kan presentere resultater, vil det bli utarbeidet en plan for disse aktivitetene.

Adressen til evalueringens nettside er:
www.forskningsradet.no/evapen

Tiltak som bidrar til økt rekruttering av kvinner:
I utlysingen er det ikke tatt med opplysninger som gjelder slike spørsmål.

Driftsrelaterte aktiviteter:
Styringsgruppen har hatt to møter i 2011. Lederen og et av de norske medlemmene ba seg fritatt for vervet. Forskningsrådet oppnevnte et av medlemmene som ny leder, og to nye medlemmer ble også oppnevnt (hvorav et norsk).

Det har vært et møte i Brukerrådet.

Statistikk om inhabilitet i søknadsbehandlingen
Antall søknader behandlet i 2011: 5. Alle var med i «finalen», og 2 ble avslått. Det var ingen tilfeller med inhabilitet under styringsgruppens behandling.

Høydepunkter, resultater og funn

Det foreligger ingen resultater i 2011.